

АНАЛИЗА ЕФЕКТА НАЦРТА ЗАКОНА

Вода је природни ресурс који истовремено представља и сировину и станиште, намирницу и средство за рад, енергент и још много тога. Вода је не само услов квалитетног функционисања и развоја једног друштва, већ и услов опстанка природног окружења и читаве људске заједнице. Због све већих захтева за водом као ресурсом и све присутнијег проблема недостатка воде, као и угрожавања њеног квалитета, постаје јасно да се вода мора чувати, рационално користити и заштитити од случајних и намерних загађивања. Зато се мора обезбедити одрживо коришћење вода, засновано на дугорочној заштити расположивих водних ресурса, не угрожавајући притом одрживост виталних екосистема. Водно земљиште и водни објекти у јавној својини су добра од општег интереса и као таква уживају посебну заштиту. Из тих разлога начин и услови искоришћавања и управљања тим добрима мора да буде у складу са овим и другим законима.

Имајући у виду предње наведено, пре израде Закона о изменама и допунама Закона о водама су анализирани ефекти важећег закона, проблеми који су се појављивали у примени тог закона од момента његове примене, анализирана су упоредно правна решења и искуства земаља у региону и друга међународна искуства, као и предлози јавних предузећа који су у претходним годинама примењивали Закон о водама.

1. Проблеми које Нацрт закона треба да реши

Доношењем Закона о водама („Службени гласник РС”, број 30/10) започет је процес реформи у сектору вода који треба да обезбеди успешно функционисање и развој овог сектора, као и усаглашавање прописа у области вода са прописима ЕУ. Поред Закона о водама и подзаконских аката донетих на основу тог закона, ову област регулишу прописи којима се уређује: право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, систем заштите животне средине, планирање и уређење простора, изградња објеката, локална самоуправа, комуналне делатности, рударство и енергетика, пољопривреда и шумарство, пловидба, геолошка истраживања, поступање са отпадом, концесије, страна улагања, здравствена исправност воде за пиће и санитарно-хигијенске потребе и друго. Поједини напред наведени прописи донети су после ступања на снагу Закона о водама, те је стога потребно успоставити усаглашеност Закона о водама са тим позитивним прописима који су донети после ступања на снагу Закона о водама, због чега је потребно извршити измене и допуне Закона о водама. После ступања на снагу Закона о водама донет је Закон о јавној својини којим је прописано да су водно земљиште и водни објекти добра од општег интереса и да се начин и услови искоришћавања и управљања добрима од општег интереса уређује посебним законом, дакле Законом о водама. Обзиром да Закон о водама не садржи одредбе којима се уређује располагање и управљање водним земљиштем било је потребно допунити тај закон са тим одредбама и на тај начин уредити ову веома значајну област имајући у виду да се на водном земљишту обављају значајне привредне

делатности. Истовремено како јавна водопривредна предузећа управљају водним објектима у јавној својини било је потребно прописати и шта се сматра управљањем водним објектима у смислу Закона о водама. Такође, после ступања на снагу Закона о водама вршене су измене и допуне закона којим се уређује планирање и изградња којима је прописано да се уз захтев за издавање грађевинске дозволе прилаже доказ о праву својине, односно закупа на грађевинском земљишту, односно да тај доказ за изградњу линијских инфраструктурних објеката може бити и уговор о установљавану права службености са власником повласног добра, због чега је потребно допунити Закон о водама са одредбама које уређују установљаване права стварне службености на водном земљишту и водним објектима и на тај начин кроз прописивање лица надлежног за закључивање тих уговора у име Републике Србије убрзати процес издавања грађевинских дозвола. Такође, како би инвеститор био растерећен прибављања свих оних услова и сагласности које издају неки државни или други орган, односно посебна организација или јавно предузеће, кроз измене закона којим се уређује планирање и изградња уведен је поступак обједињене процедуре, тако да уместо инвеститора орган надлежан за издавање грађевинске дозволе, по службеној дужности, у обједињеној процедури прибавља те услове, сагласности и друге потребне доказе. Како се у складу са Законом о водама издају водна акта у поступку припреме техничке документације за изградњу нових и за реконструкцију постојећих објеката део Закона о водама којим се уређује издавање водних аката је било потребно ускладити са извршеним изменама закона којим се уређује планирање и изградња, а овим изменама и допунама Закона о водама се управо врши усклађивање са одредбама закона којим се уређује планирање и изградња који и који уређује поступак обједињене процедуре.

Поред наведеног доношењем Нацрта закона отклањају се недостаци уочени у примени Закона о водама. Наиме, у току примене Закона о водама уочени су одређени недостаци тог закона и проблеми који настају у примени истог због нерегулисања одређених питања везаних за располагање водним земљиштем, односно због недовољно јасних појединих одредби закона, из којих разлога је такође потребно да се изврше измене и допуне одредби Закона о водама које прописују водне објекте за одводњавање, за наводњавање, водне објекте којима управљају јавна водопривредна предузећа, територијалне основе за управљање водама - водна подручја, садржину плана управљања водама и органе надлежне за доношење планова управљања водама и посебних планова управљања водама, годишњи програм управљања водама, садржину оперативних планова за одбрану од поплава, ерозиона подручја, вађење речних наноса, правна лица надлежна за вршење испитивања квалитета отпадних вода, квалитета површинских и подземних вода и за праћење хаваријских загађења вода, издавање и одузимање лиценци, водна акта и органе надлежне за издавање водних аката, финансирање послова од општег интереса у области управљања водама, органе надлежне за инспекцијски надзор над спровођењем одредаба Закона о водама, као и одредбе којима су прописане казнене одредбе.

Услед измена у надлежностима посебних организација и органа управе Републике Србије Нацртом закона о изменама и допунама Закона о водама извршено је усклађивање и са одредбама закона који прописује надлежност за вршење послова мониторинга квалитета вода (испитивања квалитета вода на извориштима, мониторинга статуса вода и праћења хаваријског загађења вода), тако што се овим законом прописује да те послове врши орган управе надлежан за

спровођење државног мониторинга квалитета вода, уместо републичке организације надлежне за хидрометеоролошке послове, како је сада прописано Законом о водама.

Обзиром да Законом о водама није било регулисано питање ко може да врши испитивање квалитета површинских и подземних вода, било је потребно, имајући у виду значај те области, допунити Закон о водама са одредбом која ће да пропише ко може да врши та испитивања.

Да би се избегао позитиван, односно негативан сукоб надлежности између органа надлежних за спровођење овог закона овим законом је извршена подела надлежности између органа управе надлежних за воде према територијалном принципу (Министарство пољопривреде и заштите средине - Републичка дирекција за воде, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, органи јединица локалне самоуправе) и подела надлежности између јавних водопривредних предузећа према хидрографским принципима.

Овај Нацрт закона треба да допринесе усклађивању националног законодавства у области вода са основним принципима садржаним у европским директивама у овој области. У поступку придруживања ЕУ један од предуслова је усаглашеност националног законодавства са европским законодавством. У нашој земљи је однос према води још увек неодговарајући, пошто се вода користи нерационално и врло често загађује, чиме се дугорочно отежава примена принципа одрживог развоја. Из тих разлога и наша земља мора у наредном периоду променити свој однос према води и ову област уредити у усклади са европским директивама, пре свега са Оквирном директивом о водама (Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council – Framework for Community action in the field of water policy) и другим директивама ЕУ које уређују област коришћења вода, заштите вода од загађивања и заштите од штетног дејства вода.

Националном Стратегијом Републике Србије за апроксимацију у области животне средине („Службени гласник РС”, број 80/11), у оквиру краткорочних планова за период од 2011. до 2014. године, предвиђено је да би све правне тековине ЕУ требало да буду транспоноване у кратком року и да би садашњи, важећи прописи требало да буду детаљно прегледани како би се утврдиле све неусклађености са правним тековинама ЕУ.

Како Закон о водама није у потпуности усклађен са директивама ЕУ у области вода које уређују сектор заштите вода овим Нацртом закона се, ради наставка усклађивања тог закона са тим директивама, односно ради заштите животне средине од неповољних утицаја испуштања отпадних вода и ради смањења загађивања воде које изазивају или подстичу нитрати из пољопривредних извора и спречавања даљег таквог загађивања врши допуна Закона о водама са одредбама којима се допуњује обавезна садржина Плана заштите вода од загађивања, прописује обавеза одређивања осетљивог подручја и одређује орган надлежан за утврђивање критеријума за одређивање осетљивог подручја и за одређивање осетљивог подручја и његових граница, прописује обавеза одређивања рањивих подручја и одређује орган надлежан за одређивање рањивог подручја и његових граница, садржина акта о одређивању рањивих подручја, обавеза доношења акционих програма са обавезним мерама, доношење Правила добре пољопривредне праксе у циљу постизања општег нивоа заштите од загађења нитратима пољопривредног порекла свих водних тела површинских и подземних вода и орган надлежан за доношење тих правила.

Предложене измене и допуне резултат су и анализа усклађености националног законодавства са Оквирном директивом о водама, Директивом 2008/105/ЕЗ Европског Парламента и Савета о стандардима квалитета животне средине у области политике вода, Директивом 2006/118/ЕЗ Европског парламента и Савета о заштити подземне воде од загађивања и погоршавања квалитета, Директивом Савета 91/271/ЕЕЗ која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Директивом Савета 91/676/ЕЕЗ која се односи на заштиту вода од загађивања узрокованог нитратима из пољопривредних извора, Директивом Савета 98/83/ЕЗ о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Директивом 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета о квалитету воде за купање, Директивом 2007/60/ЕЗ Европског парламента и Савета о процени и управљању ризицима од поплава и Директивом 2009/90/ЕЗ Комисије која утврђује техничке спецификације за хемијске анализе и мониторинг статуса воде. Измене у члану 93. Закона о водама обезбеђују потпуно уређење области заштите вода од загађивања, не само у погледу прописивања граничних вредности и рокова за њихово достизање, већ и у погледу уређивања начина и услова за достизање и очување поштовања прописаних граничних вредности, односно прецизнијем уређењу ове области и ефикаснијој имплементацији прописаних обавеза из директива ЕУ.

Предложене измене и допуне рађене су и на основу анализа усклађености националног законодавства са Оквирном директивом о водама 2000/60/ЕЗ, Директивом о заштити подземних вода од загађивања 2006/118/ЕЗ, Директивом о стандардима квалитета животне средине у области политике вода 2008/105/ЕЗ, Директивом Савета 91/271/ЕЕЗ која се односи на пречишћавање комуналних отпадних вода, Директивом Савета 98/83/ЕЗ о квалитету воде намењене за људску потрошњу, Директивом 2006/7/ЕЗ Европског парламента и Савета о квалитету воде за купање које су спроведене током 2014. године са страним правним експертом а преко PLAC пројекта - „Саветодавни центар за питања политике и легислативе” (Policy and Legal Advice Centre - PLAC 3). Такође, предложене измене и допуне рађене су и на основу правне анализе усклађености националног законодавства у области заштите вода од загађивања која је спроведена од стране правних експерата у оквиру ENVAP II пројекта током 2014. године.

Истовремено, предложене измене и допуне су у складу и са Планом припреме прве ревизије НПAA којим је предвиђено да ће Република Србија најкасније 2018. године постићи унутрашњу спремност за преношење највећег дела правних тековина ЕУ и њихову примену.

Такође, овим Нацртом закона, ради очувања, заштите и побољшања квалитета животне средине и заштите људског здравља, врши се усклађивање Закона о водама са Директивом ЕУ 98/83 која се односи на квалитет воде намењене за људску потрошњу и Директивом ЕУ 2006/7/ЕС која се односи на квалитет воде за купање из којих разлога се врши измена, односно допуна чланова Закона о водама који уређују те области.

Предложене измене представљају транспозицију оних одредаба директива чије је преношење у правни систем Републике Србије могуће извршити искључиво законом. Такође, један од разлога за предлагање ових измена и допуна јесте проширење правног основа за доношење подзаконских прописа у делу Закона о водама који се односи на заштиту вода од загађивања, како би се обезбедила правни основ за преношење одредаба релевантних директива које у правни систем Републике Србије могу бити транспоноване и подзаконским прописима. Проширење правног основа у овом смислу доприноси потпунијем и

прецизнијем уређењу ове области и ефикаснијој имплементацији прописаних обавеза. Неке од предложених измена и допуна произашле су и из рада Радне групе на изради предлога Правилника о начину и условима мерења количине и испитивања квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима који се доноси у складу са чланом 99. став 5. важећег Закона о водама. Наиме, да би се омогућило ближе прописивање мерења и испитивања квалитета отпадних вода и њихова разрада подзаконским прописом, уочено је потреба за ревизијом важећих законских одредаба у овом домену, на основу чега је предложена измена члана 99. Закона о водама.

Предложене измене и допуне такође су и у складу са планом, изнетим на састанку Међувладине конференције о приступању Републике Србије ЕУ на министарском нивоу, да Република Србија буде у потпуности спремна да преузме обавезе из чланства у Европској унији до краја 2018. године.

Из наведених разлога, предложене измене и допуне Закона о водама су неопходне у циљу достизања што већег степена транспозиције, али и обезбеђивање правног основа за даљу имплементацију.

Доношење овог закона ствара услове за управљање водама на начин којим се постиже добар статус вода, а човекове потребе за водом задовољавају уз поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи. Закон постављен на овим принципима поштује међународну праксу и тенденције у области коришћења и заштите вода и заштите од штетног дејства вода. Такође, доношењем овог закона уређује се располагање и управљање водним земљиштем, што је веома битно имајући у виду да се на водном земљишту обављају значајне привредне делатности.

2. Циљеви који се Нацртом закона постижу

Нацртом закона се постижу следећи циљеви:

1) усклађивање домаћег законодавства у области вода са законодавством Европске уније;

2) стварање услова за управљање водама на начин којим се постиже добар статус вода, а човекове потребе за водом задовољавају уз поштовање ограничења које поставља очување равнотеже у природи, кроз доношење планских докумената, прописивање права и обавеза свих субјеката који користе и/или загађују воду, односно користе водно земљиште и водне објекте, издавања водних аката и контроли њихове примене;

3) обезбеђење транспарентности поступака за давање у закуп водног земљишта, као добра од општег интереса, за намене прописане Законом о водама;

4) да послове у области вода на одређеном подручју које је прописано овим законом обављају правна лица која испуњавају услове у погледу техничко-технолошке опремљености и организационе и кадровске оспособљености;

5) отклањање недостатака у примени важећег Закона о водама уочених у току примене тог закона.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења Нацрта закона

Законом о водама, системским законом у области управљања водама, уређује се правни статус вода, интегрално управљање водама, управљање водним земљиштем и водним објектима, извори и начин финансирања водне делатности,

надзор над спровођењем тог закона, као и друга питања од значаја управљање водама.

Имајући у виду овако дефинисану садржину Закона о водама, изради Нацрта закона се приступило пошто се дошло до закључка да решавање наведених проблема (неусаглашеност Закона о водама са позитивним прописима донетим после ступања на снагу тог закона, измена у надлежностима посебних организација и органа управе Републике Србије везаним за област вода, нерегулисано питање располагања водним земљиштем и нерегулисано питање ко може да врши испитивање квалитета површинских и подземних вода, избегавање сукоба надлежности између органа надлежних за спровођење овог закона), односно постизање жељених циљева није могуће без измена и допуна тог закона. Такође, како Закон о водама није усаглашен у потпуности са законодавством ЕУ потребно је да се настави са даљим усаглашавањем тог закона са прописима ЕУ, што се и чини овим законом и биће настављено израдом подзаконских аката који ће бити донети на основу овог закона. Како се решавање наведених проблема и усаглашавање националног законодавства у области вода са прописима ЕУ врши кроз доношење закона и подзаконских аката нису разматране друге могућности за решење проблема и усаглашавање са законодавством ЕУ.

4. Зашто је доношење Нацрта закона најбољи начин за решавање проблема

Да би се успоставио правни оквир за спровођење потребних активности у области вода доношење Нацрта Закона је најбоље решење, јер омогућује да се кроз измене и допуне важећег закона:

1) изврши усаглашавање Закона о водама са другим прописима у нашем правном систему који су донети после ступања на снагу Закона о водама и настави даље усаглашавање са законодавством ЕУ у области вода,

2) обезбеди интегрално управљање водама.

5. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону?

Обзиром да је вода природно богатство, основна животна материја и значајан фактор привређивања, решења предложена у Нацрту закона утицаће на све грађане, домаћа и страна привредна друштва, предузетнике, као и државне органе Републике Србије, органе аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе у Републици. Такође, обзиром да се водно земљиште користи за обављање привредне делатности решења предложена у Нацрту закона утицаће на субјекте који на том земљишту обављају привредну делатност.

Потрошачи - физичка лица ће морати да се одговорније понашају према овом ресурсу, што подразумева: њено рационално коришћење, заштиту вода од загађивања (избегавањем и спречавањем уношења у воде хазардних супстанци), заштиту површинских токова (спречавање одлагања чврстог и кабастог отпада, чиме се смањује и опасност од плављења). Овакав однос према води имаће као резултат укључење већег броја потрошача и обезбеђење веће количине квалитетније воде за друге намене (наводњавање, индустрију, рибарство, купање, туризам и др.), смањење трошкова припреме воде за пиће, повећање степена сигурности од штетног дејства вода.

Предложена решења имаће дејство слично наведеном и на установе и сличне институције које обављају непривредну делатност.

Потрошачи - привредна друштва мораће да имају већи степен одговорности од физичких лица, јер ће, поред поменутог начина понашања, морати да обезбеде пречишћавање отпадних вода из технолошких процеса производње.

Законом предложена решења имаће утицаја и на рад органа државне управе, покрајинске управе и управа јединица локалних самоуправа, као и јавних водопривредних предузећа, који ће бити ангажовани на комплетирању законске регулативе (израда подзаконских аката), припреми, односно доношењу стратешких и планских докумената и обављању осталих послова у складу са Нацртом закона.

6. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)?

Примена овог закона не би требало да створи додатне трошкове грађанима и привреди, имајући у виду материју коју регулише овај закон. Такође, примена овог закона имајући у виду предложена решења не би требало да створи додатне трошкове ни државним органима, органима аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежним за спровођење и праћење примене овог закона.

Наиме, за коришћење водног земљишта до сада се плаћала накнада за коришћење тог земљишта у складу са актом који доноси Влада за календарску годину, а уместо те накнаде, по доношењу овог закона, ће се плаћати закуп водног земљишта. Такође, због примене поступка обједињене процедуре у поступку издавања грађевинске дозволе скраћени су рокови за издавање водних услова за објекте и радове за које се издаје грађевинска дозвола, што треба да убрза процес издавања грађевинске дозволе односно да доведе до уштеда за инвеститоре.

Такође, имајући у виду да је обавеза привредног субјекта који испушта или одлаже материје које могу загадити воду да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, делимично или потпуно одстрани, да обезбеди средства и утврди рокове за изградњу и погон уређаја, да континуирано мери количине отпадних вода и да извештава о резултатима мерења количина и испитивању квалитета воде коју користи или испушта постојала и у важећем Закону о водама, то произилази да решења предложена Нацртом закона не захтевају додатна улагања.

Наиме, као и утицај важећег Закона о водама, тако и утицај овог Нацрта закона, зависиће од врсте делатности коју обавља привредни субјект. Уколико се у процесу производње користе велике количине воде или је технологија застарела, односно ако је резултат технолошког процеса велика загађеност отпадних вода које се испуштају у реципијент или канализациону мрежу, трошкови ће бити већи. Увођењем савременијих технологија и изградњом постројења за пречишћавање отпадних вода ови трошкови функционисања ће се смањити. Услов за то је обезбеђење потребних средстава за улагања у осавремењавање рада и изградњу тих постројења. Спровођење закона треба да обезбеди интерес привредника да сами решавају третман својих отпадних вода, што ће бити економски повољнија варијанта у односу на плаћање накнаде за загађивање. На тај начин се такође обезбеђује позитиван ефекат са аспекта заштите воде као ресурса и смањују улагања у припрему воде за пиће.

Поред наведеног, ово министарство, као и аутономна покрајина, су спроводећи важећи Закон о водама, ради обезбеђења снабдевања здравом пијаћом

водом свих насеља за која постоје природни, технички и економски услови и претпоставке, смањења степена угрожености здравља становништва, као и степена утицаја загађења на стање пријемника отпадних вода и водени и приобални екосистем, односно повећања степена заштите људи и имовине од штетног дејства вода финансирани првенствено изградњу магистралних цевовода, постројења за припрему воде за пиће, главних колектора и постројења за пречишћавање отпадних вода, као и водних објеката за заштиту од поплава. Имајући у виду решења предложена Нацртом закона која се односе на коришћење вода, заштиту вода од загађивања и заштиту од штетног дејства вода, укључујући и финансирање водних објеката произилази да иста не предвиђају, у односу на решења из важећег Закона о водама, нове обавезе за ове органе, а тиме ни средства.

Процент становништва прикљученог на системе јавног водоснабдевања је око 81% становништва, у централној Србији 71%, у Београду 92% и у Војводини 91%. Средства потребна за унапређење стања у области снабдевања водом односе се на проширење изворишних капацитета, изградњу постројења за припрему воде за пиће, изградњу главних доводних цевовода регионалних система и изградњу нове и комплетирање и доградњу постојеће мреже у насељима. За активности у овој области потребно је у наредном периоду од двадесет година обезбедити 2 милијарде евра, и то око 60% за изворишта, постројења за припрему воде за пиће и главне доводне цевоводе и око 40% за дистрибутивну мрежу у насељима.

Стање изграђености система за прикупљање и евакуацију (примарна и секундарна канализациона мрежа и главни колектори) и пречишћавање отпадних вода насеља (постројења за пречишћавање отпадних вода) је на ниском нивоу у односу на европске стандарде. Ово се нарочито односи на стање изграђености постројења за пречишћавање отпадних вода, па се већина отпадних вода насеља без потребног пречишћавања упушта у реципијенте.

Канализациони системи са системима за снабдевање насеља водом чине функционалну целину, из чега проистиче потреба њиховог упоредног развоја. Имајући, међутим у виду актуелно стање, јасно је да се не може обезбедити исти степен обухваћености становништва канализационим системима, укључујући и њихово пречишћавање, као у области снабдевања водом за пиће. Зато у наредном периоду од двадесет година основни циљ представља испуњење захтеваних стандарда ЕУ за санитацију урбаних простора већих од 2.000 ЕС.

За достизање овог циља потребно је обезбедити средства у износу од око 3,9 милијарди евра (20% за канализациону мрежу, 10% за главне колекторе и 70% за изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода).

Смањење ризика од поплава на целој територији Републике представља перманентан задатак и циљ. За реализацију приоритетних радова и мера потребно је у наредном периоду од 20 година обезбедити око 260 милиона евра. У овим средствима инвестициони радови учествују са око 75% (реконструкција и доградња постојећих и изградња нових објеката), а неинвестициони са око 25%.

Предње наведена потребна средства, поред буџета Републике Србије и буџета аутономне покрајине, биће обезбеђена и из буџета јединица локалне самоуправе, средстава јавних комуналних предузећа из цене воде, фондова ЕУ, донација и др.

Како је за побољшање стања у појединим областима сектора вода потребно обезбедити значајна средства, којих у овом тренутку нема довољно,

активности на унапређењу водног режима и укупног стања у сектору вода морају се одвијати у складу са могућностима привреде и друштва, уважавајући приоритете који ће се утврдити планским документима.

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да правдају трошкове које ће он створити?

Решења предложена законом обезбеђују, дугорочно посматрано, позитивне ефекте који превазилазе трошкове примене закона.

Најважнији ефекат је да ће се, рационалним коришћењем воде и њеном заштитом, односно прописаним начином коришћења водног земљишта овај ресурс, односно добро од општег интереса сачувати за наредне генерације и заштитити животна средина.

8. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Нацрт закона не стимулише непосредно оснивање нових привредних субјеката на тржишту. Међутим, Нацрт закона дозвољава да се пословима везаним за управљање водама могу, поред јавних предузећа и посебних организација, бавити и друга правна лица која испуњавају одговарајуће услове и поседују лиценцу за обављање тих послова на одређеном подручју.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Министарство је у току израде радне верзије Нацрта закона доставило Нацрт закона, ради давања коментара, сугестија и примедба, Покрајинском секретаријату за пољопривреду, водопривреду и шумарство, граду Београду, ЈВП „Србијаводе”, ЈВП „Воде Војводине” и ЈВП „Београдводе”. Део предлога и сугестија је уграђен у текст Нацрта закона.

Да би и остале заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Нацрту закона ово министарство, у складу са Програмом јавне расправе о Нацрту закона, који је одредио Одбор за привреду и финансије Владе Републике Србије, у периоду од 11. до 30. септембра 2015. године спровело јавну расправу о Нацрту закона.

Министарство пољопривреде и заштите животне средине је у периоду спровођења јавне расправе, у сарадњи са Привредном комором Србије, Привредном комором АП Војводине и градом Нишом, организовало презентације и расправе о Нацрту закона у Београду, Нишу и Новом Саду.

На организованим расправама изнета су позитивна мишљења о већини решења садржаним у Нацрту закона. Такође, дат је и већи број сугестија и предлога, као и одређени број примедба. Део изнетих примедби и предлога је уграђен у текст Нацрта закона чиме је унапређен сам текст Нацрта закона.

С тим у вези, прихваћене су сугестије, предлози, односно примедбе Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине и ЈВП „Воде Војводине” које су се односиле на: отуђење водног земљишта у јавној својини, те су стога брисане одредбе Нацрта закона којима је било прописано да се водно земљиште у јавној својини може отуђити, односно

брисане су и одредбе Нацрта закона којима је била прописана размена водног земљишта, обзиром да се разменом врши отуђење водног земљишта у јавној својини; продужење рока на који се водно земљиште у јавној својини даје у закуп, па је прихваћено да рок на који се водно земљиште даје у закуп не може бити дужи од 15 година, изузев за изградњу објеката у ком случају рок не може бити дужи од 50 година; прописивање да се под управљањем водним објектима сматра и вршење права инвеститора у име Републике Србије, односно аутономне покрајине, односно да јавно водопривредно предузеће одговара за управљање водним објектима до висине средстава предвиђених годишњим програмом управљања водама, због чега је извршена допуна члана 13. Нацрта закона; прописивање критеријума на основу којих се водна подручја деле на водне јединице, због чега је прихваћен предлог да и изграђеност водних објеката за заштиту од поплава и хидромелиорационих система буде критеријум за поделу водних подручја на водне јединице; прописивање да одбрану од поплава на водама I реда и на системима за одводњавање у јавној својини спроводи јавно водопривредно предузеће и правно лице које има лиценцу за обављање послова из члана 112. став 1. тачка 3) до 8) за одређено подручје, односно водну јединицу или део водне јединице (сектор, деоница, хидромелиорациони систем); прописивање установљивања рибарских подручја на хидромелиорационим системима за одводњавање и наводњавање, па је прихваћен предлог да се рибарско подручје не може установити на тим системима, односно да се изузетно рибарско подручје може установити на хидромелиорационим системима за одводњавање и наводњавање уз сагласност министра надлежног за послове водопривреде; прописивање да се за послове из члана 112. став 1. тач. 3) до 8) Закона о водама лиценца издаје за одређено подручје, односно водну јединицу или део водне јединице (сектор, деоница и хидромелиорациони систем); прописивање да се поред случајева наведених у Нацрту закона предвиди да се водни услови издају и за израду планских докумената за уређење простора, управљање рибарским и заштићеним подручјима и газдовање шумама, те је у том смислу допуњена одредба члана 61. Нацрта закона; укидање надлежности АП Војводине у вршењу инспекцијског надзора у области водопривреде и санитарног надзора, па је у том смислу измењен члан 91. Нацрта закона, односно задржана су решења из важећег Закона о водама.

Поред предње наведених прихваћених сугестија, предлога, односно примедби прихваћене су и сугестије и предлози Светског фонда за природу које су се односиле на прописивање да се под мерама заштите од поплава предвиди и заштита и унапређење природних ретензионих простора, да се план вађења речних наноса допуни са локацијама на којима није дозвољено вађење речних наноса и на прописивање рокова важења водне сагласности за експлоатацију речних наноса, па је Нацртом закона прописано да се под мерама заштите од поплава сматра и заштита и унапређење природних ретензионих простора, да план вађења речних наноса садржи локације на којима није дозвољено вађење речних наноса, односно, ради усаглашавања са периодом важења водне сагласности, Нацртом закона је прописано да се програм вађења речних наноса доноси за период од две године. Такође, прихваћене су сугестије Светског фонда за природу које су се односиле на прописивање да се као извори средстава буџетских фондова пропишу и приходи од закупа водног земљишта у јавној својини Републике Србије.

Даље, прихваћен је предлог: Министарства здравља у вези прописивања права и дужности санитарног инспектора, па је у смислу датог

предлога измењен члан 200. Закона о водама; Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности који се односио на прописивање садржине збирки података чије је установљавање Нацртом закона предвиђено, па су чланом 73. Нацрта закона прописани подаци о личности који се уносе у уписнике прописане чланом 130. Закона о водама; Одељења за привреду и рурални развој града Сомбора који се односио на отклањање техничких грешака у чл. 64. и 68. Нацрта закона, па су ти чланови исправљени у складу са датим предлогом; Департмана за хидрогеологију Рударско геолошког факултета у Београду који се односио на прописивање да се водним објектима за снабдевање водом за пиће и санитарно-хигијенске потребе - водозахвати сматрају, поред већ наведених објеката у Закону о водама, и захвати из подземних вода, због чега је допуњен члан 11. Нацрта закона; ПД „НИС” АД који се односио на прописивање прилога који се подносе уз захтев за издавање водних услова за вађење речних наноса, па је прихваћено да се уз захтев за издавање водних услова за вађење речних наноса као доказ може поднети и уговор о закупу водног земљишта, односно предлог који се односио на дефинисање појма стандард квалитета животне средине и Покрајинског завода за заштиту природе који се односио на прописивање да послови заштите вода од загађивања обухватају, поред краткорочних, и дугорочне мере за спречавање, ублажавање и контролу загађивања вода, односно на прописивање да мере које се односе на заштиту вода обухватају и мере из области природе.

Прихваћени су и предлози Београдске отворене школе, односно Микро арт (Марко Аксентијевић) који су се односили на отуђење водног земљишта у јавној својини, те су, како је напред изнето, брисане одредбе којима је било прописано отуђење водног земљишта.

Предлог Департмана за хидрогеологију Рударско геолошког факултета у Београду да се пропише да се изузетно подземне воде могу користити за снабдевање техничком водом индустрије и наводњавање пољопривредног земљишта под одређеним условима је делимично прихваћена, па је извршена допуна члана 82. Закона о водама на тај начин да је предвиђена могућност да се подземна вода може користити и за наводњавање пољопривредног земљишта, ако се тиме не ускраћује право коришћења приоритетнијих потрошача из члана 71. Закона о водама, ако не постоји други начин захватања воде и ако постоји добар ресурс подземних вода.

Примедбе Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине и ЈВП „Воде Војводине” да се Нацртом закона, супротно Закону о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине, укидају надлежности АП Војводине у области планирања у области вода и утврђивања граница мелиорационих подручја и водних јединица нису прихваћене, јер се у конкретном случају ради о питањима која по својој природи нису од покрајинског значаја, већ су од интереса за државу. У циљу ускађивања са Директивом за успостављање оквира за деловање заједнице у области политике вода 2000/60/ЕС извршено је утврђивање водних подручја по хидрографском принципу. Решење којим се управљање водама врши у административним границама је неодрживо. Директива за успостављање оквира за деловање заједнице у области политике вода 2000/60/ЕС, али и начела управљања водама у Закону о водама, захтевају да се водама управља на хидрографском сливу, како би се омогућило одговарајуће планирање у области вода и утврдиле мере за побољшање статуса водних тела. Подела на водна подручја извршене по административним границама доводе до

немогућности да се управља целим водним телима, па доводи до апсурда да се покушава управљање режимом половине водотока, или само делом утврђеног водног тела. Такође, територијална организација водопривреде почива на принципу јединственог водног простора за управљање водама (члан 26. Закона о водама), а тиме и водне јединице и мелиорациона подручја као делови водног подручја треба да буду одређени једним актом, тј. актом министра надлежног за послове водопривреде, односно актом Владе Републике Србије.

Примедба Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине да акциони план треба да буде саставни део Стратегије управљања водама на територији Републике Србије није прихваћена из разлога што се Акциони план доноси на период од 5 година и самим тим предлог дат у Нацрту представља флексибилније решење, а примедба да у појмовима Нацрта закона треба да се пропише појам рањиво подручје и појам осетљиво подручје није прихваћена, јер су ти појмови већ дефинисати у чл. 50. Нацрта закона.

Нису прихваћени ни предлози ЈВП „Воде Војводине” да се обавезе трпљења прописане Законом о водама односе на све власнике, односно кориснике, а не само на власнике, односно кориснике водног земљишта, да се органи и субјекти из члана 24. став 3. Закона о водама ослободе одговорности за штете проузроковане дејством вода на земљишту, објектима и другој имовини правних и физичких лица, ако су штете настале као последица неизграђености водних објеката за заштиту од поплава, ерозија бујица и водних објеката за одводњавање, односно димензионисаности тих изграђених водних објеката до одређеног степена заштите, изнад којег није економски оправдано обезбедити заштиту, јер се Законом о водама уређују само питања у вези водног земљишта, односно из разлога што је другим позитивним прописима регулисана накнада штете проузроковане елементарним непогодама, као и правила о ослобађању од одговорности за штете настале услед више силе чије се дејство није могло предвидети.

Поред наведеног нису прихваћени ни предлози ЈВП „Воде Војводине” за измену чланова Закона о водама који уређују питања накнада за воде, а који чланови нису ни обухваћени Нацртом закона, обзиром да ће накнаде за коришћење јавних добара, дакле и накнада за воде, бити уређене, на предлог министарства надлежног за финансије, посебним прописом.

Даље, предлог ЈВП „Воде Војводине” да: се подземне воде не користе за наводњавање пољопривредног земљишта није прихваћен из разлога изнетих у образложењу предлога Департамана за хидрогеологију Рударско геолошког факултета у Београду за изузетно коришћење подземних вода за наводњавање пољопривредног земљишта; се регулише појам хаваријског загађења није прихваћен из разлога што у досадашњој примени Закона није било проблема у примени одредаба тог закона које уређују поступање правних лица у случају хаваријских загађења; се брише наслов „Идентификација водних тела и њихова заштита” и члан 73. Закона о водама није прихваћен, јер обавеза идентификације водних тела која се користе или се могу користити за људску построшњу је везана и за планирање и извршење мониторинга, који предходи припреми Плана управљања водама, дакле није везана само и искључиво за припрему Плана управљања водама; регистар заштићених области воде органи надлежни за заштиту животне средине, а не јавно водопривредно предузеће није прихваћен, јер регистар заштићених области није идентичан базама које се воде од стране институција надлежних за заштиту природе, здравља и слично, већ се овде ради о заштићеним областима у смислу водног режима, код којих је елемент заштите

вода и одржавање статуса водних тела од пресудног значаја (где је битан елемент њихове заштите одржавање или побољшање статуса вода); се водни услови не издају у случају коришћења воде за потребе малих потрошача није прихваћен, јер није дефинисано у предлогу што се сматра коришћењем воде за потребе малих потрошача; водне услове за уређење водотка на водама II реда, уместо јавног водопривредног предузећа, издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе није прихваћен, јер је рационалније решење да та водна аката издаје јавно водопривредно предузеће имајућу у виду да се на тај начин смањује број претходних аката за издавање водног акта (мишљење и извештај), а тиме се скраћује и време потребно за прибављање тих водних аката. Такође, јавно водопривредно предузеће има већи кадровски потенцијал у односу на надлежне органе јединица локалне самоуправе, што гарантује да ће предметни послови бити квалитетно обављени. Предлог ЈВП „Воде Војводине” да се брише члан 146. Закона о водама није прихваћен из разлога што су Нацртом закона обухваћене измене, односно допуне чланова Закона о водама у чијој је примени након доношења тог закона било проблема, што није случај са чланом чије брисање предлаже ЈВП „Воде Војводине”.

Овај орган је, такође, у складу са предлогом ЈВП „Воде Војводине” преиспитао усаглашеност члана 65. Нацрта закона са одредбама Закона о планирању и изградњи које регулишу обједињену процедуру и са Законом о општем управном поступку који регулише поступак издавања управних аката, па је нашао да је предметни члан Нацрта закона усаглашен са одредбама Закона о планирању и изградњи, односно одредбама Закона о општем управном поступку.

Предлог Водопривредног друштва „Шајкашка” да се у члану 150. Нацрта закона посебно прецизирају извори и начин финансирања управљања водним објектима на водама II реда од стране јединица локалне самоуправе није прихваћен, јер је измењеним чланом 150. Нацрта закона обухваћено финансирање водних објектата на водама I реда, али и на водама II реда. Такође, предлог да се прецизира да се одредбе Нацрта закона којима се уређује давање у закуп водног земљишта односе на закупе који ће се тек уговорити није прихваћена, јер би на тај начин била одложена примена Нацрта закона у том делу за дужи период. Поред наведеног како се на давање у закуп водног земљишта примењују прописи којима је уређено давање у закуп ствари у јавној својини то постоји могућност за давање у закуп тог земљишта и ван поступка јавног надметања, односно прикупљања писмених понуда у случају када купац који је уредно измиривао обавезу плаћања закупнине тражи продужење уговора о закупу закљученог на одређено време, као и из разлога што је Нацртом закона прописано да се у случају изградње објеката земљиште може дати у закуп на период до 50 година. Поред наведеног предлог да се у члану 27. Нацрта закона пропише да правно лице које има лиценцу за обваљање послова из члана 112. став 1. тач. 3) до 8) Закона о водама те послове обавља на основу искључивих права није прихваћена, јер је Нацртом закона прописано да се лиценца за обваљање послова наведених у члану 112. став 1. тач. 3) до 8) Закона о водама издаје за одређено подручје, односно водну јединицу или део водне јединице утврђене актом министра којим се одређују те водне јединице и њихове границе. Примедба у вези измене члана 219. Нацрта закона није прихваћена, јер на територији Републике Србије још увек нису сва водопривредна предузећа пренела водне објекте и водно земљиште на јавна водопривредна предузећа.

Предлог Железаре Смедерево д.о.о. (Ана Михајловић Добранић) да се Нацрт закона допуни на тај начин да се водна дозвола може издати на период

краћи од 15 година, да се прецизира да ли се након истека рока на који је издата водна дозвола улази у процедуру продужавања постојеће дозволе или у процедуру издавања нове дозволе, да се појам муља у Нацрту закона усклади са појмом муља датим у закону којим се уређује заштита животне средине, да се дефинише рок у коме надлежни орган мора да изда водни акт, да се Нацртом закона пропише да водни услови важе док се не поднесе захтев за издавање водне сагласности нису прихваћени из разлога што је: Законом о водама већ прописано да се водна дозвола издаје на одређено време, а најдуже за период од 15 година, Нацртом закона измењена одредба члана 122. став 6. Закона о водама којом је био прописан рок за подношење захтева за продужење водне дозволе из чега произилази да се по истеку важења водне дозволе подноси захтев за издавање нове водне дозволе, појам муља дат за потребе примене Нацрта закона, а не закона којим се уређује заштита животне средине, Нацртом закона прописано да се водни акти (сагласности и дозволе), као управна акта, доносе у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, а којим законом су већ прописани рокови за решавање по поднетим захтевима странке у управном поступку, те стога није потребно прописивање рокова у Нацрту закона, што водни услови нису водни акт, те стога није ни потребно одређивање рока до када исти важе.

Предлози Покрајинског завода за заштиту природе да се Нацртом закона: дефинише појам екосистемске услуге, измени дефиниција појма муљ и појма стандард квалитета животне средине, пропише да се јавно водно добро користи на начин којим се не утиче штетно и на акватични екосистем, да је водно земљиште намењено за одржавање и унапређење и еколошког статуса/потенцијала вода, да се водно земљиште користи и за обезбеђење доброг еколошког статуса/ потенцијала и обављање екосистемских услуга, потребе очувања/ревитализације функције еколошког коридора, у члану 88а израз природну равнотежу замени са изразом интегритет и функционалност, пропише да се уз захтев за издавање водне сагласности за вађење речних наноса подносе и услови надлежног органа за заштиту природе, у члану 48. пропише да план заштите вода од загађивања садржи и мере заштите водених екосистема од еутрофикације и посебне мере заштите водених екосистема заштићених подручја и еколошке мреже, измени у члану 51. тачка 11) Нацрта закона на тај начин да се бришу речи: водотока и језера, а додају речи: текућих и стајаћих вода, измени тачка 5) члана 110. Закона о водама, пропише да се у поступку издавања водних аката прибавља и мишљење органа надлежног за издавање услова заштите природе, допуни члан 133. Закона о водама изразом: природе и, односно члан 196. став 4. Закона о водама речима: као и на остале радње које утичу на статус/потенцијал вода, и у складу са тиме да се у члану 201. Закона о водама којим су прописана права и дужности инспектора за заштиту животне средине дода тачка 5) којом се прописује да тај инспектор врши инспекцијски надзор над извођењем радова који могу утицати на хемијски или еколошки статус/потенцијал вода, односно у члану 204. Закона о водама који уређује мере које налаже инспектор за заштиту животне средине дода нова тачка којом је прописано да исти забрањује радове и активности које погоршавају хемијски или еколошки статус/потенцијал вода нису прихваћене из следећих разлога: дефиниција екосистемских услуга је предмет закона који се односи на заштиту животне средине, дефиниције муља и стандарда квалитета животне средине су дате у смислу потреба Закона о водама, норме које се односе на употребу јавног добра обухватају предложене мере у делу који се односи на заштиту вода, тако да их

није потребно посебно наглашавати, у Нацрту закона је прихваћен нови приступ заштити вода који се заснива на очувању биодиверзитета као значајног елемента животне средине, па се сматра да дати обим и садржај текста представља добру меру за ову проблематику, инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог Закона о водама и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко инспектора надлежног за послове водопривреде (водни инспектор), „мере заштите водених екосистема од еутрофикације” и „посебне мере заштите водених екосистема заштићених подручја и еколошке мреже” су већ обухваћене у оквиру постојеће садржине Плана заштите вода од загађивања, те их стога није потребно посебно наглашавати, код заштићених области у смислу одредби Закона о водама управо је битан елемент њихове заштите одржавање или побољшање статуса вода, а не комплетно побољшање стања предметних станишта, уз захтев за издавање водне сагласности за вађење речних наноса већ је прописано да се подноси акт о процени утицаја на животну средину, који уважава и захтеве природе, те није потребно посебно достављање и услова надлежног органа за заштиту природе, у поступку издавања водних аката прибавља се и мишљење републичке организације за хидрометеоролошке послове и органа управе надлежног за мониторинг квалитета вода, те стога није потребно прибављање мишљења органа надлежног за издавање услова заштите природе.

Предлог Светског фонда за природу да се: у члану 88а Нацрта закона допуни садржина плана вађења речних наноса на тај начин да исти садржи анализу кумулативног утицаја вађења наноса остаје за разматрање при изради новог Закона о водама, као и предлог да министар и министар надлежан за послове заштите животне средине споразумно утврђују критеријуме за одређивање локација за вађење речних наноса; у измењени члан 150. тачка 1) Закона о водама предвиди финансирање активности везаних за очување и унапређење природних ретензионих простора није прихваћен, јер ће се на основу завршених планова управљања ризицима од поплава разматрати и могућност да се предвиди финансирање природних ретензионих простора; прецизније дефинише садржина водних услова није прихваћен из разлога што овом органу није јасан предлог подносиоца, а сам подносилац није конкретно указао чиме треба допунити садржину водних услова како би иста била прецизнија. Такође, из истих разлога није прихваћен ни предлог да се прецизирају услови под којима надлежни орган може издати водну сагласност без водних услова.

Такође, предлог Светског фонда за природу да се допуни садржина плана управљања водама са навођењем нове тачке којом би било прописано да план садржи и програме санације обалних подручја која су девастирана уклањањем речних наноса, односно нове тачке којом би било прописано да план управљања садржи и карту токова или делова токова који су посебно значајни за заштиту вода и мере њихове заштите, као и допуном постојеће тачке 15) речима: и учешћа јавности у изради плана, да се члан 19. Нацрта закона додуни ставом да је обрађивач плана дужан да омогући рани јавни увид и учешће јавности у изради плана, да се члан 42. Нацрта закона допуни тачком којом би било прописано и да се уз захтев за издавање водне сагласности за вађење речних наноса поднесу и услови заштите природе, да се допуни члан 150. Закона о водама навођењем активности везаних за очување и унапређење природних ретензионих простора, односно додавањем у тачки 3) подтачка (4) речи: у циљу побољшања статуса нису прихваћене из следећих разлога: тражене допуне садржине Плана управљања водама већ су садржане у члану 33. Закона о водама. Наиме, „карта токова или делова токова који су посебно значајни за заштиту вода и мере њихове заштите”

већ су предвиђени, јер сва водна тела која су у заштићеним областима уносе се у План управљања водама и предвиђају се одговарајуће мере. Такође, „Програми санације обалних подручја која су девастирана уклањањем речних наноса”, практично су обухваћени у програму мера која се предвиђају за водна тела чији је статус лош због хидроморфолошких промена. Транспоновање свих одредби Директиве за успостављање оквира за деловање заједнице у области политике вода 2000/60/ЕС које се тичу обавезе укључивања јавности у израду планова управљања водама извршиће се приликом доношења новог Закона о водама.

Предлог Одељења за привреду и рурални развој града Сомбора да се задрже решења из важећег Закона о водама и да на територији АП Војводина надлежни орган јединице локалне самоуправе издаје водна акта за објекте и радове као и у важећем закону није прихваћен, јер је у досадашњој примени Закона о водама уочено да већина јединица локалне самоуправе (осим неколико градова/општина) немају кадровски потенцијал да одговори на некада врло сложене задатке утврђивања и управљања режимом вода. Насупрот томе, надлежна јавна водопривредна предузећа имају потребне стручне кадрове, који су притом и територијално распоређени на више места (организационе јединице у централној Србији и водопривредна предузећа у Војводини), што гарантује да ће послови у вези издавања водних аката бити обављени квалитетно и ефикасно.

Предлог Департмана за хидрогеологију Рударско геолошког факултета у Београду у вези члана 124. Закона о водама да објекти (бунари) за индивидуално водоснабдевање, који најчешће немају никакву пројектну документацију ипак буду евидентирани, обзиром на њихов велики број, није прихваћен из разлога што је у питању издавање водног акта, а не евидентирање индивидуалних корисника и њихових количина воде које се захватају из бунара, и то је посао за вођење катастра коришћења вода, подземних вода. Такође, предлог који се односи на допуну члана 197. Закона о водама није прихваћен, обзиром да прописана образовања обезбеђују квалитетно обављање послова водног инспектора. Даље, предлози Департмана за хидрогеологију Рударско геолошког факултета у Београду који су се односили на измену чл. 2. и 150. Закона о водама, нису прихваћени из разлога што су Нацртом закона обухваћене измене, односно допуне чланова Закона о водама у чијој је примени након доношења тог закона било проблема, што није случај са члановима чију измену предлаже Департман за хидрогеологију Рударско геолошког факултета у Београду.

Предлог MOL Serbia, доо, Београд да се у члану 53. Нацрта закона којом се мења члан 99. Закона о водама измени на тај начин да се пропише да лице из члана 98. Закона о водама које током једног дана или у краћем временском периоду у коме се одвија технолошки поступак испушта отпадне воде у просеку десет литара у секунди има обавезу да постави уређаје и да мери количине отпадних вода није прихваћен из разлога што лице које испушта отпадне воде у просеку десет литара у секунди се не може сматрати малим загађивачем.

Предлог Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре - Дирекције за водне путеве да се пропише обавеза да орган који је издао водни акт, доставља копију водног акта свим органима и организацијама које су учествовале у давању мишљења у поступку издавања није прихваћена, јер се водна књига, која садржи сва издата водна акта на територији Републике Србије, води електронски и доступна је на сајту овог министарства а тиме и свим заинтересованим лицима, па према томе и органима и организацијама које су учествовале у давању мишљења у поступку издавања водних аката.

Примедбе и предлози ПД „НИС” АД који се односе на: дефинисање у Нацрту закона новог појма водозахват, појма приоритетне хазардне супстанце и појма погон, односно на измене датих појмова главни колектор, јавна канализација, муљ, приоритетне супстанце, 1ЕС, измену чл. 19. став 1, чл. 74. став 2, чл. 80. став 3, чл. 98. став 1, чл. 100, чл. 103 став 1, чл. 104. став 1. Закона о водама, односно на допуну чл. 10ђ Нацрта закона и чл. 20, чл. 110, 111 и 112. Закона о водама нису прихваћене из разлога што су Нацртом закона обухваћени измене, односно допуне чланова Закона о водама у чијој је примени након доношења тог закона било проблема, што није случај са члановима чије измене, односно допуне предлаже ПД „НИС” АД, односно из разлога што ће јавно водопривредно предузеће уместо давања сагласности за линијске инфраструктурне објекте закључити уговоре о установљавању права стварне службености, односно уговоре о закупу земљишта у јавној својини за потребе изградње тих објеката.

Предлог НАЛЕДА да се имају у виду одредбе Упутства о начину поступања надлежних органа и ималаца јавних овлашћења који спроводе обједињену процедуру у погледу водних аката у поступцима остваривања права на градњу, као и предлози да се изврши измена чл. 115, 117, 118, 119, 120, 121. и 127. Закона о водама нису прихваћени, јер доводе до смањивања значаја, односно до укидања појединих водних аката. Водна акта служе ради обезбеђења јединственог водног режима и остваривања управљања водама. Стога, иста не треба да буду везана за остваривање права на градњу, већ за остваривање права да се промени водни режим. Како је Република Србија надлежна, стога и одговорна за управљање водним режимом, то се не може та одговорност пренети на пројектанта, извођача радова, техничку контролу, јер су они одговорни за појединачни конкретни објекат, а не за промену у водном режиму у целини. При томе водна сагласност није, како се наводи „на неки начин техничка ревизија пројектне документације” и погрешно је мислити да је она само потврда да је тенничка документација урађена према водним условима. Водна акта су акта која обезбеђују да се одређене радње и активности, које нису обавезно и увек грађење, могу обављати на начин да се обезбеди одржавање и унапређење водног режима. По својој природи они се не односе само на ужу локацију и не везују само на објекат, не представљају решавање „прикључка” на комуналну инфраструктуру, или „услове за пројектовање и прикључење” у вези једне локације. Самим тим, неприхватљива је и констатација да би водна сагласност требало да се издаје „изузетно” и то само за објекте од важности за Републику Србију, јер некада веома мали објекти, у грађевинском смислу, могу имати великог утицаја на водни режим и по простору и по квантитету и по квалитету. Такође, Нацрт закона је извршио поделу на државне и локалне објекте, а датим предлозима се тај принцип напушта, а потребно је и да остане и набрајање објеката за које важи обједињена процедура, јер тиме се пружа потпуна информација заинтересованим субјектима. По захтеву странке процедура за издавање водних услова се спроводи и ван поступка обједињене процедуре, јер постоје случајеви где се изводе радови који нису предвиђени прописима из области планирања и изградње. Поред наведеног не прихвата се предлог НАЛЕДА који се односи на измену члана 118а Нацрта закона, јер овај орган сматра да имаоци јавних овлашћења треба да укажу надлежном органу да пројекат за који је издата грађевинска дозвола није у складу са издатим водним условима, а тиме и предвиђеним водним режимом.

Из предње наведених разлога у вези издавања водне сагласности брисане су одредбе Нацрта закона којима је прописано да се водном сагласношћу

утврђује да је техничка документација за објекте и радове из члана 117. закона урађена у складу са издатим водним условима, као и да се водна сагласност издаје пре почетка изградње нових, реконструкције и доградње постојећих објеката и извођења радова који могу имати утицаја на водни режим. С тим у вези, како би Нацрт закона био усаглашен са одредбама закона којим се уређује планирање и изградња, прописано је да радови и друге радње који могу трајно, повремено или привремено утицати на промене у природном или вештачки успостављеном водном режиму или на које утиче водни режим могу да се изводе ако је прибављена водна сагласност.

Предлог Међународне Технолошко Менаџерске Академије (МТМА), Нови Сад да се у члану 2. Нацрта закона после тачке 40) дода нова тачка 40а) којом би било прописано значење појма „ризик од поплаве” није прихваћен, јер је појам „ризик од поплаве” у истоветном тексту већ прописан Правилником о утврђивању методологије за израду карата угрожености и карата ризика од поплава. Предлог да се у Нацрту закона дефинишу појмови који се користе, а нису дефинисани, односно који се односе на значење појмова из Директиве за успостављање оквира за деловање заједнице у области политике вода 2000/60/ЕС, а нису дефинисани, нису прихваћени из разлога што је потпуна транспозиција законодавства ЕУ у области вода планирана за 2017. годину у складу са документом који је усвојила Влада Републике Србије 5. септембра 2015. године „Статус и планови преношења и спровођења правних тековина ЕУ за Поглавље 27- Животна средина и климатске промене”. Даље, сугестије Међународне Технолошко Менаџерске Академије на чл. 17. и 19. Нацрта закона, а које се односе на акциони план за реализацију Стратегије управљања водама на територији Републике Србије и на Планове управљања водама за водна подручја биће детаљно разматране приликом израде новог Закона о водама, јер је потпуна транспозиција законодавства ЕУ у области вода планирана за 2017. годину у складу са документом који је усвојила Влада Републике Србије 5. септембра 2015. године „Статус и планови преношења и спровођења правних тековина ЕУ за Поглавље 27- Животна средина и климатске промене”. Поред наведеног примедба да се преузимање водних објеката „дефинише сагласно усаглашеним одредбама Закона о јавној својини, Закона о јавним предузећима, Закона о буџетском систему и Уредбе о класификацији делатности” није прихваћена, јер овом органу није јасан дати предлог, а подносилац предлога нити је конкретно указао на неусаглашеност датог предлога са позитивним прописима, нити је предложио конкретну одредбу тог члана чију измену предлаже.

Примедбе Градске управе града Београда, Секретаријата за инспекцијске послове, Сектора за заштиту животне средине, водну и санитарну инспекцију да се: дефиниција појма муља дата у Нацрту закона усклади са дефиницијом тог појма који је дат у Нацрту закона којим се уређује заштита животне средине, у члану 52. Нацрта закона бришу речи: планом заштите вода од загађивања и планом управљања водама, члан 97. Закона о водама подели на два члана и изричито пропише надлежност водне и инспекције заштите животне средине, како не би долазило до различитог тумачења у примени закона, да се члан 90. Нацрта закона, односно члан 201. Закона о водама допуни са новом тачком којом би било прописано да инспектор за заштиту животне средине контролише испуњеност услова из водне дозволе који се односе на начин, услове и обим испуштања отпадних вода, складиштења и испуштања хазардних и других супстанци које могу загадити воду, да се преиспита члан 201. и 206. Закона о водама у смислу надлежности, права, обавеза и мера које налажу инспектор за

заштиту животне средине и водни инспектор нису прихваћене из следећих разлога: дефиниција појма муља је дата за потребе примене Закона о водама, а не неког другог закона, те стога није потребно усаглашавање тог појма, акциони план, по мишљењу овог органа, мора да буде усаглашен и са документима чије брисање тражи предлагач, инспекцијски надзор над спровођењем одредаба Закона о водама и прописа донетих на основу овог закона врши овај орган преко инспектора надлежног за послове водопривреде (водни инспектор), а права и дужности водног инспектора су, између осталог, и да у вршењу инспекцијског надзора проверава испуњеност услова из водних аката, као и контролу начина коришћења водних објеката у складу са издатим водним актима.

Примедбе Београдске отворене школе (Мирко Поповић) да Стратегију управљања водама на територији Републике Србије доноси Влада, уместо Народна скупштина Републике Србије, да предложене измене и допуне не представљају напредак у погледу усаглашавања са прописима ЕУ нису прихваћене из разлога што прописивањем да Стратегију управљања водама на територији Републике Србије доноси Влада, а не Народна скупштина Републике Србије није повређен принцип поделе власти, као што се наводи у образложењу дате примедбе, односно из разлога што мере које се доносе кроз програм мера уз План управљања водама односе се на све који својим активностима могу да утичу на статус/потенцијал водног тела, без обзира на власништво.

Предлог града Суботице да инспекцијски надзор који се односи на квалитет отпадних вода које се испуштају у јавну канализацију врши јединица локалне самоуправе преко инспектора за заштиту животне средине није прихваћен из разлога што су Нацртом закона обухваћене измене чланова Закона о водама у чијој је примени након доношења тог закона било проблема у примени. Такође, прописивањем да инспекцијски надзор који се односи на квалитет отпадних вода које се испуштају у јавну канализацију врши јединица локалне самоуправе преко инспектора за заштиту животне средине није гарант бољег функционисања централног постројења за пречишћавање отпадних вода. Наиме, уколико би лица, међу њима, и комунална предузећа која управљају постројењима за пречишћавање отпадних вода испуњавала своје обавезе прописане овим законом не би било ни разлога за деловање надлежних инспектора. Поред наведеног, предлог града Суботице да се у члану 52. Нацрта закона дода нови став 5. којим би било прописано да министар ближе прописује садржину и поступак доношења акционог плана за достизање граничних вредности емисије загађујућих материја у воде није прихваћен из разлога што је дати предлог већ обухваћен Законом о изменама и допунама Закона о заштити животне средине којим је прописано доношење акционих планова за достизање граничних вредности емисије, како за индустријски сектор, тако и за јавна комунална предузећа.

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

За потребе потпуне имплементације овог закона потребно је доношење од стране Владе, односно надлежних министарстава подзаконских аката неопходних за његову имплементацију.

Подзаконска акта потребна за потпуну имплементацију овог закона која доноси Влада су:

- 1) Одлука о одређивању граница водних подручја;

- 2) Закључак о усвајању Акционог плана за спровођење Стратегије управљања водама на територији Републике Србије;
 - 3) Уредба о утврђивању Плана управљања водама за водно подручје „Сава”;
 - 4) Уредба о утврђивању Плана управљања водама за водно подручје „Дунав”;
 - 5) Уредба о утврђивању Плана управљања водама за водно подручје „Морава”;
 - 6) Уредба о утврђивању Плана управљања водама за водно подручје „Ибар и Лепенац”;
 - 7) Уредба о утврђивању Плана управљања водама за водно подручје „Бели Дрим”;
 - 8) Уредба о одређивању ерозионог подручја, његових граница и услова за коришћење ерозионог подручја;
 - 9) Уредба о утврђивању физичко-хемијских параметара и граничних вредности емисије загађујућих материја, начина и услова испуштања загађујућих материја, као и начина и услова примене граничних вредности емисије и рокова за њихово достизање;
 - 10) Уредба о утврђивању стандарда квалитета животне средине, граничних вредности и критеријума, као и начина и услова њихове примене и рокова за њихово достизање;
 - 11) Уредба о утврђивању стандарда квалитета животне средине за приоритетне, хазардне и друге загађујуће супстанце у матриксама површинских вода, начина и услова њихове примене и рокова за њихово достизање, процедура за анализе дугорочног тренда концентрација ових супстанци, као и листе супстанци за праћење;
 - 12) Уредба о утврђивању критеријума за одређивање рањивих подручја;
 - 13) Уредба о одређивању рањивих подручја и њихових граница;
 - 14) Уредба о утврђивању акционог програма за одређена рањива подручја са обавезним мерама;
 - 15) Уредба о утврђивању програма мониторинга ради оцене ефикасности акционих програма за одређена рањива подручја;
 - 16) Уредба о утврђивању програма мониторинга концентрација нитрата у водама које се користе или се планирају за снабдевање водом за пиће за потребе преиспитивања акта о одређивању рањивих подручја;
 - 17) Уредба о утврђивању критеријума за одређивање осетљивих подручја;
 - 18) Уредба о одређивању осетљивог подручја и његових граница.
- Подзаконска акта потребна за потпуну имплементацију овог закона која доноси министар надлежан за послове водопривреде су:
- 1) Правилник о одређивању водних јединица и њихових граница;
 - 2) Правилник о одређивању мелиорационих подручја и њихових граница;
 - 3) Правилник о садржини обрасца захтева за издавање лиценци, начину вођења евиденције издатих и одузетих лиценци, као и о садржини мишљења јавног водопривредног предузећа у поступку издавања лиценци;

4) Правилник о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова.

Подзаконска акта потребна за потпуну имплементацију овог закона која доноси доноси министар надлежан за послове водопривреде у сарадњи са министром надлежним за послове пољопривреде, министром надлежним за послове шума, министром надлежним за послове заштите животне средине и за природне ресурсе су:

1) Правилник о утврђивању критеријума за одређивање ерозионог подручја;

2) Правилник о утврђивању методологије за израду карте ерозије за територију Републике Србије.

Подзаконски акт потребан за потпуну имплементацију овог закона која доноси министар надлежан за послове здравља је Правилник о условима у погледу здравствене исправности воде за пиће и условима у погледу квалитета воде за купање.

Подзаконска акта потребна за потпуну имплементацију овог закона која доноси министар надлежан за послове пољопривреде су:

1) Правилник о одређивању Правила добре пољопривредне праксе;

2) Правилник о утврђивању Програма промовисања Правила добре пољопривредне праксе.

Подзаконска акта потребна за потпуну имплементацију овог закона која доноси министар надлежан за послове водопривреде и министар надлежан за послове заштите животне средине су:

1) Правилник о утврђивању критеријума за одређивање заштићених области;

2) Правилник о начину, условима и месту за постављање уређаја за мерење количина, узимање узорака и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент

3) Правилник о садржини извештаја о извршеним мерењима количина и испитивања квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и начину и роковима његовог достављања.

Подзаконски акт потребан за потпуну имплементацију овог закона који доноси министар надлежан за послове водопривреде, министар надлежан за послове заштите животне средине и министар надлежан за послове здравља је Правилник о садржини и начину вођења регистара заштићених области.

Такође, надлежна јавна водопривредна предузећа за потребе давања у закуп водног земљишта спроводиће одговарајуће поступке јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања, доносиће одлуке о давању у закуп водног земљишта и закључиваће уговоре о закупу водног земљишта у јавној својини.

Примена закона захтева појачан инспекцијски надзор над његовим спровођењем и покретање одговарајућих поступака пред надлежним органима и изрицање казни сразмерно штети која се наноси водном ресурсу и водној инфраструктури.